

Stab och medlemsdialog
Tomas Malmström, 08-677 25 02
tomas.malmstrom@energiforetagen.se

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: i.e.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr I2020/03221

Remissvar angående promemorian ”Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet – investeringar i ökad nätkapacitet”

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Energiföretagen tillstyrker promemorians förslag.
- De skärpta kraven i beräkningen av investeringsbeloppen riskerar att medföra lägre eller uteblivna investeringsökningar i vissa företag, men kan accepteras som en del i det samlade förslaget.
- Den särskilda redovisningen av investeringar bör bygga på redan existerande myndighetsrapportering för att minska den administrativa bördan och för att undvika behov av utveckling av nytt systemstöd.
- Formerna för den särskilda redovisningen av investeringar behöver förtydligas i förordningen, med tanke på tidsaspekten och elnätsföretagens behov av förberedelser.

Generella synpunkter

Energiföretagen tillstyrker promemorians förslag. Det är positivt att en lösning har identifierats som underlättar för elnätsinvesteringar. Utmaningarna med kapacitetsbrist i vissa delar av landets elnät, förväntan om god leveranssäkerhet och en elnätsverksamhet som stödjer samhällsutveckling innebär ofrånkomligen att elnätsinvesteringar är nödvändiga. Analyser och bedömningar av den pågående omställningen av energisystemet pekar entydigt på detta investeringsbehov och att åtgärder är en nödvändighet för att kunna tillgodose kundernas nuvarande och kommande behov. Att rimliga förutsättningar då behöver ges elnätsföretagen inom de intäktsramar som fastställs genom myndighetsbeslut, är precis den balans som eftersträvas genom reglering. Det här förslaget resulterar i just en sådan konstruktion. Redan beslutade intäktsramar, som ännu inte är nyttjade, tillåts användas av företagen under en något längre tid för att stimulera till nödvändiga investeringar.

Bakgrund och förklaring till synpunkterna

Utgångspunkten för Energiföretagens syn på intäktsramar är att de utgör en naturlig och viktig förutsättning i den intäktsreglering vi tillämpar i Sverige sedan 2012. Ramarna ska garantera att ersättning till elnätsföretagen endast tillåts för en effektiv och ändamålsenlig elnätsverksamhet och att kostnaden för kunderna därmed även är reglerad. Att intäktsramarna beslutas på förhand och är kända inför en tillsynsperiod är även av stor vikt för elnätsföretagen när det gäller deras planering av verksamheten. Eftersom det är en verksamhet med lång tidshorisont för investeringarna är det viktigt att förutsättningarna är stabila, så långt som möjligt är kända i förväg och sedan inte förändras mer än vad som är motiverat och nödvändigt. När övergångsbestämmelsen i ellagen föreslogs, som begränsar möjligheten att nyttja kvarvarande intäktsram från tillsynsperioden 2012–2015 i perioden 2020–2023, var det alltså något som inte är i linje med vår grundsyn om stabila förutsättningar. Förslaget avstyrktes från vår sida, se remissvar ([länk](#)).

I den situation som uppkommit, efter att nämnda övergångsbestämmelse trätt i kraft, är det positivt med förslaget om ett särskilt investeringsutrymme. Även om förslaget innebär inskränkningar jämfört med att fritt kunna disponera underskott från intäktsramen 2012–2015, kan förslaget bidra till att öka incitamenten för investeringar med hjälp av dessa medel. Då förslaget i nu aktuell promemoria till stora delar överensstämmer med tidigare remitterat förslag hänvisar vi i dessa delar till vårt tidigare remissvar ([länk](#)).

Våra synpunkter i det här remissvaret fokuserar på skillnaderna i promemorians förslag jämfört med propositionens förslag. Enligt vad vi har identifierat rör det sig främst om skärpningar avseende kapitalbaskrav och egenfinansiering samt införandet av en särskild redovisning av vilka investeringar som genomförs i en redovisningsenhet.

När det gäller konkreta synpunkter avseende redovisning av investeringarna anser vi att vissa oklarheter behöver förtydligas i förordningen. Detta är nödvändigt för

att företagen så tidigt som möjligt ska kunna börja förbereda sig inför den redovisning som föreslås.

Synpunkter på avsnitt 5 - Beräkningen av ett nätföretags samlade investeringsbelopp

”Kapitalbaskravet”

Energiföretagen noterar att ett avdrag från investeringarna ska göras med fyra procent (4%) för en tillsynsperiod, jämfört med en procent (1%) enligt propositionens förslag. Det är en skärpning av kravet som kommer att medföra att mer investeringar krävs för att kunna ta del av det särskilda investeringsutrymmet. För vissa företag kan det komma att innebära att det tar längre tid att nyttja medlen, för andra att en mindre andel av investeringsutrymmet kan nyttjas totalt sett. I det senare fallet kan det innebära att mindre investeringar kommer till stånd, på grund av det skärpta kravet. Energiföretagen accepterar dock vid en samlad bedömning förslaget utformning.

”Egenfinansiering”

Även när det gäller delningstalet, som i propositionens förslag uppgick till 75 %, noterar vi en skärpning ned till 65%. Likt för kapitalbaskravet är det svårt att göra en bedömning av hur den här specifika skärpningen kommer att slå mot investeringsvolymerna. Sammantaget är det ändå föreningens samlade bedömning och förhoppning att det särskilda investeringsutrymmet fortfarande ska kunna bidra till att investeringar utförs i större utsträckning än om förslaget inte antas.

Synpunkter på avsnitt 6 - Uppföljning av investeringarna

Energiföretagen förstår intresset av att följa upp utvecklingen av investeringar. För det syftet hade det varit en fördel om årsrapporten (som rapporteras in varje år) tillsammans med intäktsramsrapporteringen (efter varje tillsynsperiod vart fjärde år) hade kunnat utgöra tillräckligt underlag. Av skrivningarna i promemorian framgår dock att en redovisning i särskild ordning föreslås.

Vi vill då lämna rekommendationen att konstruera en redovisning som liknar någon av dessa redan existerande myndighetsrapporteringar. Detta skulle begränsa den administrativa börda som ytterligare en myndighetsrapportering innebär. En redovisning som är i linje med befintlig rapportering torde leda till att behovet av utveckling av ytterligare systemstöd kan minimeras. Erfarenheten säger nämligen att sådan IT-utveckling tar tid och då riskerar tidpunkten för den första redovisningen redan 2022 att bli ett stort problem. En alltför omfattande redovisning riskerar även att vara kostnadsdrivande, vilket i slutänden drabbar kunderna.

Särskilt med anledning av tidsaspekten anser vi att formerna för den här redovisningen mer detaljerat behöver beskrivas i förordningen. Ett avvaktande till

att dessa kommer i föreskrifter torde innebära att formerna för, och innehållet i, redovisningen inte är klara förrän strax före 2022, vilket är alltför sent. Vidare utgår vi från att den redovisning som ska ske 2028 sker enligt den rapportering som ändå ska ges in till Energimarknadsinspektionen efter tillsynsperioden 2024–2027.

Synpunkter på avsnitt 8 – Ikraftträdande

Promemorians förslag till ikraftträdande är den 1 maj 2021. Vi har förståelse för att den formella hanteringen av ärendet kan innebära att ett tidigare ikraftträdande än så inte är möjligt. Vi vill ändå poängtera vikten av att lagen så snart som möjligt träder i kraft. Detta för att ansökan och beslut om särskilt investeringsutrymme ska kunna realiseras så tidigt som möjligt. En utdragen process och osäkerhet i det här avseendet kan annars riskera att påverka investeringsförutsättningarna negativt.

Synpunkter på avsnitt 9 – Konsekvensanalys

I promemorian konstateras att vissa nätföretag kan behöva öka investeringstakten för att kunna utnyttja det särskilda investeringsutrymmet jämfört med vad som hade gällt enligt propositionen. Energiföretagen instämmer i att det är en konsekvens av de ökade kraven. Det kan beskrivas som att incitamenten för investeringar ökar, men för att ökningen även ska realiseras måste kraven fortfarande uppfattas som i praktiken möjliga att möta.

Energiföretagens bedömning är att flertalet elnätsföretag även med de skärpta kraven fortfarande upplever det särskilda investeringsutrymmet som en realistisk möjlighet, men att skärpningen jämfört med propositionen är kännbar för företag med lite lägre investeringstakt. Det är därför av yttersta vikt att det särskilda investeringsutrymmet kan nyttjas under flera tillsynsperioder.

Övriga synpunkter

Lagen om särskilt investeringsutrymme är något som redan innevarande tillsynsperiod 2020–2023 skulle göra skillnad avseende landets elnätsinvesteringar, vilket är oerhört viktigt. På lite längre sikt är det emellertid naturligt att intätsregleringen i sig själv ger tillräckliga incitament, både för investeringar och flexibilitetslösningar. I det sammanhanget välkomnar vi elnätsdialogen som regeringen har tagit initiativ till. Vi ser det här lagförslaget som en lämplig överbyggnad till en mer utvecklad intätsreglering som successivt då ges tid att anpassas till rådande utmaningar på elmarknaden.

Gunilla Andrée

T.f. VD, Energiföretagen Sverige